

Studiegids 2022 – 2023
Bacheloropleiding Film en Televisie
Scenario – Jaar 2

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding Scenario.....	3
2. Beroep en werkveld van Scenario.....	4
3. Team van Scenario.....	5
4. Globaal programma Scenario.....	6
Hoofdlijnen van het programma in jaar 1 t/m 4.....	6
Programmaoverzicht jaar 2.....	7
5. Detailbeschrijvingen programma jaar 2.....	9
Film in context 2.....	9
Geestelijke bagage.....	10
Nederlands Film Festival & Internationaal Film Festival Rotterdam.....	11
Actualiteit.....	12
Studio fictie oefening (SFO).....	13
Locatie Fictie Oefening.....	14
Regie-Scenario-dagen.....	14
Dramaturgie III.....	15
Dramaturgie IV.....	16
Dramaturgie V.....	17
Schrijftraining.....	17
Speeltuin VR.....	18
Beelddramaturgie.....	19
Writers Room.....	20
Researchopdracht: serie ontwikkelen.....	20
Keuzevak: researchopdracht: aan de bak.....	21
Keuzevak: prozabewerking.....	22
Egodocument.....	23
Evaluatie tweede jaar.....	23
Afstudeerplan.....	24
Bijlage 1. De eindcompetenties van de opleiding.....	26

1. INLEIDING SCENARIO

Als scenarist ben je een maker en vertel je unieke, eigenzinnige verhalen. Maar je kunt het niet alleen – film is samenwerken. Voordat de film gemaakt kan worden gaan vele anderen met jouw werk aan de slag. Het eindresultaat zal nooit van jou alleen zijn, maar zonder jou is er geen film. Jij beheerst de kunst van het vertellen in beeld, op papier.

Het belang van het scenario in film, TV-drama en nieuwe media is groot. We zien dit binnen het schrijven voor series, in het ontstaan van nieuwe platforms voor drama en storytelling, en in de grote vraag naar schrijvers voor animatie en VR. Daarmee is het scenarioberoep een vak in ontwikkeling en hier spelen wij als afdeling Scenario op in.

Toch is er ook veel aan het vak dat niet in professionalisering gegoten is of kan worden. Het creëren, het opvoeden van een pril idee naar een stevige basis, het kiezen van richting, het uitzetten van een visie: dit zijn de stappen die je meer als persoon dan als schrijver zet, en dus veel te maken hebben met de vragen ‘wie ben jij?’, ‘wat gebeurt er in de wereld, en wat vind je daarvan?’, en ‘welke rol zie je daar voor jezelf in weggelegd?’.

Voor het vinden van verhalen, adviseren we: ‘hou het dicht bij jezelf’. Maar we verwachten ook een maatschappelijk bewustzijn en engagement, en een onderzoekende en nieuwsgierige blik naar ‘buiten’ toe. Het is belangrijk dat je gaandeweg je studie een plek durft in te nemen in de maatschappij, de kracht en impact van je werk in leert zien, en daarmee de stap zet van het particuliere verhaal naar het universele verhaal.

Om films, series en visuele vertellingen van betekenis te krijgen, moet je creatief kunnen denken en handelen, kunnen samenwerken en kritisch kunnen denken. Ook ontwikkel je als student gedurende de vier jaar bij Scenario een onderzoekende blik, een flexibele werkhouding, een innovatieve geest en communicatief vermogen. Al deze competenties zorgen ervoor dat de scenariostudent na vier jaar kan leunen op de drie pijlers van het scenarioschrijverschap: de schrijftechniek, de eigen stem, en het samenwerken.

Het curriculum bestaat uit veel aandacht voor dramaturgie, een intensieve samenwerking met bijna alle disciplines van het filmproces: productie, regie, production design, visual effects, montage en sound design, een langdurige training in het schrijven en herschrijven van scenario's in allerlei formats (de korte film, de speelfilm, en series in verschillende lengtes), masterclasses op het gebied van storytelling en filosofie, een leeslijst, internationale uitwisselingen, en inspirerende gasten. Met veel aandacht voor schrijven in teams, schrijven voor nieuwe platforms, en het werken met acteurs bereiden we je voor op een beroepspraktijk waarin je als schrijver steeds veelzijdiger moet zijn.

Als scenariostudent op de Filmacademie ben je voor een groot deel zelf verantwoordelijk voor je eigen leertraject, en vragen we je verder te kijken dan het ambacht en de TV- en filmindustrie. We leren je in je eigen kracht te gaan staan. Niet iedere student doorloopt hetzelfde traject, maar dat is ook niet waar de waarde van deze opleiding zit. Het gaat erom dat er geen twee dezelfde scenarioschrijvers bestaan, en dat, mits je de verantwoordelijkheid neemt voor je eigen leerroute, voor ieder een plek is op de Filmacademie.

2. BEROEP EN WERKVELD VAN SCENARIO

Binnen de audiovisuele sector is het schrijven van een verhaal in de vorm van een scenario een apart en volwassen beroep. Dat gold heel lang vooral voor fictie: speelfilm en televisiedrama. Maar ook bij opdrachtfilms, commercials of multimediatproducties worden professionele verhalenvertellers ingeschakeld.

Scenarioschrijven is het uitwerken van een idee voor een productie door het verhaal op schrift te zetten in de vorm van een scenario. Het specifieke aan een scenario is, dat het in woorden op papier een beeld moet geven van wat de kijker uiteindelijk te zien en te horen krijgt. Het is dus geen literaire verhandeling. Het is een chronologische beschrijving van een beeldverhaal waarin de handelingen van personages en alle andere dramatische elementen worden beschreven, al dan niet onderbroken door dialogen. Het doel van een scenario is de verfilming ervan. Het scenario moet zo zijn geschreven dat financiers er ja tegen zeggen, dat een producent en een regisseur ermee aan de slag kunnen.

Het oorspronkelijke idee kan van de schrijver zelf zijn, het kan een bewerking van een boek zijn en het idee kan afkomstig zijn van de opdrachtgever. De opdrachtgever is in deze heel ruim geformuleerd. Dit kan bijvoorbeeld een omroep, een vrije producent, een regisseur, een reclamebureau, een bedrijf of instelling zijn.

Een scenario kan in lengte en naar programmacategorie variëren: korte film, komedie, single play, serie, webserie, soapserie, animatiefilm, opdrachtfilm, commercial of speelfilm. In geval van een documentaire zal het scenario een aangepaste vorm aannemen, omdat niet alles van tevoren kan worden vastgelegd. Wat er precies gedraaid gaat worden en wat mensen gaan zeggen ligt niet altijd vast en daar is in de beschrijving rekening mee gehouden. In het schrijven van een docudrama worden documentaire en fictie gecombineerd.

Tussen het eerste idee en de laatste versie maakt een scenario altijd verschillende fasen door. Belangrijk bij drama zijn de synopsis en het treatment, omdat deze zowel voor de schrijver als voor de opdrachtgever de mogelijkheid bieden om over de productie te kunnen communiceren: de opdrachtgever krijgt inzicht in waar de film over gaat, hoe het idee is uitgewerkt en hoe het verhaal zich zal voltrekken, de schrijver krijgt commentaar en kan controleren of hij op het goede spoor zit.

Een scenarioschrijver schept dus eigenlijk uit het niets een verhaal, een beeldend verhaal, waar later door anderen leven in geblazen wordt. Voor een scenarioschrijver zijn daarom nieuwsgierigheid, creativiteit, inventiviteit en een eigen visie op de wereld noodzakelijk. Ook is de balans tussen artistieke eigenzinnigheid en een coöperatieve instelling belangrijk. Doorzettingsvermogen en zelfstandigheid zijn ook onontbeerlijk: een scenarioschrijver brengt heel wat uren in zijn eentje door achter de computer.

Actuele ontwikkelingen rond de scenarioschrijver

- er liggen voor scenarioschrijvers nieuwe vragen en uitdagingen m.b.t. het vertellen van een verhaal (storytelling) vanuit de mogelijkheden van de vele nieuwe platforms en businessmodellen en vanuit transmediale en/of crossmediale benaderingen
- het traditionele scenarioschrijven is hier nog niet op afgestemd.

3. TEAM VAN SCENARIO

Het onderwijs wordt verzorgd door een vast team aangevuld met een aantal gastdocenten. Het vaste team zorgt ervoor dat het programma en de uitvoering ervan kwalitatief goed zijn. Dit *team* vormt de kern van de afstudeerrichting en bestaat uit:

- Anne van Melick – studieleider
- Ellen-Alinda Verhoeff – docent
- Rob Arends – docent
- Hans Heesen – docent
- Dirk Achten – coördinatie en ondersteuning (onderwijsbureau)

De *studieleider* is verantwoordelijk voor:

- de inhoud van het onderwijsprogramma als geheel (gemeenschappelijk en vakspecifiek)
- de opbouw en de samenhang van dat onderwijsprogramma
- het aansturen van de uitvoering van het onderwijs
- het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
- het selecteren en begeleiden van geschikte gastdocenten
- het bijhouden en bewaken van de studievoortgang van studenten
- het overleggen met het werkveld over de eindkwalificaties en het onderwijsprogramma

De vaste docenten verzorgen zelf diverse onderdelen van het programma zoals het geven van lessen en het begeleiden en coachen van enkele oefeningen. *Gastdocenten* verzorgen bepaalde onderdelen van het programma. Enkele regelmatig terugkerende namen zijn:

- Don Duyns
- Esther Wouda
- Lenina Ungari
- Ena Sendijarevic
- Matthijs Bockting
- Eva MC Zanen
- Evianne Lamme
- Beri Shalmashi
- Willem Bosch
- Heleen Suèr
- de leden van Winchester McFly

Medewerkers van het onderwijsbureau ondersteunen de studieleider en (gast)docenten bij de organisatie en de uitvoering van het onderwijs. Zij zorgen ervoor dat alles zo goed mogelijk verloopt.

4. GLOBAAL PROGRAMMA SCENARIO

Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4

Propedeuse: basisjaar

- grotendeels een gemeenschappelijk programma met de lichte
- gezamenlijke introductie op filmmaken en de verschillende disciplines
- diverse basistheorie, gekoppeld aan kleine praktijkoefeningen
- bezoek aan festivals
- specialisatieprogramma van de eigen afstudeerrichting
- aan het eind wordt vastgesteld of je geschikt bent om door te gaan naar de hoofdfase van de afstudeerrichting

Tweede jaar: ambacht en samenwerken

- vanaf nu werken studenten vooral vanuit de afstudeerrichting
- een aantal gemeenschappelijke praktijkoefeningen, waarin je leert samenwerken
- vakinhoudelijke voorbereiding op deze oefeningen met veel aandacht voor de ambachtelijke kant
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie die diverse facetten van het vak beslaat
- aandacht voor reflectie op inhoud, samenwerking en het leerproces

Derde jaar: verdiepen en onderzoeken

- focus op verdiepen en onderzoeken van filmische mogelijkheden, maar ook van de eigen ambachtelijke en artistieke mogelijkheden en ambities
- ruimte voor individuele leerroute
- een kleinere en een grote gemeenschappelijke praktijkoefening
- nog een deel basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie
- excursie
- filmfestivals
- mogelijkheid tot stage
- start voorbereiding eindexamenfilm

Vierde jaar: profileren en bewijzen

- in het teken van de eindexamenfilm(s) of individuele leerroute
- eindopdracht speelfilm/seriebijbel
- vakspecifieke praktijk / theorie
- mogelijkheid tot stage
- onderzoek
- voorbereiding beroepspraktijk

Een overzicht van de eindcompetenties (dat wat een student aan het eind van de opleiding, als beginnende beroepsbeoefenaar, moet kunnen) is te vinden in Bijlage 1. Meer informatie over de doelen van de opleiding is te vinden in paragraaf 3.2 van het algemene deel van de studiegids.

Programmaoverzicht jaar 2

Het tweede jaar vormt een combinatie van theorie, onderzoek, filmen, lezen, kijken, persoonlijke ontwikkeling en veel, heel veel schrijven...

Theorie komt in de vorm van hoorcolleges voor de gehele lichter, en werkcolleges dramaturgie van Esther Wouda. Verschillende dramaturgische structuren en theorieën worden bestudeerd, getoetst en toegepast. De Locatie Fictie Oefening (5 minuten) gaat al in september van start, en resulteert in een aantal verfilmde scenario's in het tweede semester. De module Actualiteit start in het tweede jaar, en vervolgt in het derde jaar. Wat gebeurt er in de wereld en hoe verhoud je je daartoe? Wat voor films wil je maken, wat voor verhaal wil je vertellen? Je kan er voor kiezen een prozaverhaal te bewerken tot een scenario van 90 minuten, of een researchtraject in te gaan en vanuit daar een speelfilm schrijven. Research neemt ook aan het eind van het studiejaar een belangrijke plek in in het tweede jaar: je doet dan in teamverband deskresearch, om tot een idee voor een serie te komen.

Je pakt zelf de camera op voor een korte egodocumentaire binnen de modules Egodocument. Ter inspiratie staan er bezoeken aan het Nederlands Filmfestival en het Internationaal Film Festival Rotterdam op het programma. Ook proef je aan het schrijven voor VR en animatie.

In een serie schrijftrainingen oefen je wanneer en hoe je dialogen toevoegt in je scenario's. Aan het eind van het tweede jaar heb je aan vele vormen van schrijven (voor kort, voor lang, serie en film, alleen en in duo schrijven) geproefd, zodat je een route kunt uitstippelen voor het derde en vierde jaar. Samen met de docenten bepaal je waar de twee laatste leerjaren de nadruk zal liggen. En dan ben je al op de helft!

Onderzoek en werkveld

- Film in context jaar 2 7 EC
onderzoeken van de betekenis en de werking van filmgenres, evenals verstevigen en verbreden van het referentiekader (filmlijst)
- Geestelijke bagage 3 EC
onderzoeken en reflecteren op relevante literatuur
- Nederlands Film Festival & Internationaal Film Festival Rotterdam 1 EC
bezoek aan festivals en analyseren van enkele films uit de festivalprogramma's
- Actualiteit 2 EC
onderzoeken van de actualiteiten in de 'buitenwereld' als inspiratiebron voor interessante verhalen

Gezamenlijke oefeningen

- Studio Fictie Oefening (SFO) 2 EC
(her)schrijven voor een filmscene in een fysiek decor in de studio
- Locatie Fictie Oefening (LFO) 14 EC
in duo's meerdere scenario's schrijven voor de LFO
- Regie-Scenario-dagen (RS-dagen) 1 EC
samenwerken met regie

Schrijftechniek

- Dramaturgie III 1 EC
analyseren van en werken met de 36 dramatische situaties van Jan Veldman
- Dramaturgie IV 1 EC
analyseren van en werken met de 16 verhaalstappen van Keith Cunningham
- Dramaturgie V 1 EC
analyseren van speelfilms vanuit de theorie van Joseph Campbell
- Schrijftraining 2 EC
oefenen van deelvadigheden van het scenarioschrijven

- Speeltuin VR
proeven aan het schrijven voor VR 1 EC
- Beelddramaturgie
hoe vertaal je dramaturgie naar beeld? 1 EC

Serie

- Writers Room
samenwerken in een schrijfteam 2 EC
- Researchopdracht: serie ontwikkelen
door middel van research in teamverband een idee voor een dramaserie ontwikkelen 8 EC

Individuele oefeningen

- Keuzevak: 10 EC
  - ❖ Researchopdracht: aan de bak
op onbekend terrein verhalen vinden d.m.v. veldresearch
  - óf
  - ❖ Prozabewerking
schrijven van een scenario op basis van een prozaverhaal
- Egodocument 1 EC
een gefilmd zelfportret maken over de eigen stem van de schrijver
- Evaluatie tweede jaar 1 EC
schrijven van een zelfevaluatieverslag over het tweede jaar en drie ideeën voor het derdejaars speelfilmscenario
- Afstudeerplan 1 EC
een grove opzet van hoe je het 3^e en 4^e jaar wilt doorlopen en hoe je wilt afstuderen

5. DETAILBESCHRIJVINGEN PROGRAMMA JAAR 2

Onderzoek & werkveld

Binnen deze modules richt je de blik naar buiten, en haal je de verhalen naar binnen. Wat zijn de (film)verhalen die er al leven in de buitenwereld, in welke context zijn deze ontstaan, hoe wordt een nieuwsbericht een universeel verhaal?

Film in context 2

Algemene typering en inhoud

In het eerste jaar heb je een globaal overzicht ontwikkeld met betrekking tot de geschiedenis van film als kunstvorm in relatie tot sociaal-maatschappelijke en artistieke ontwikkelingen in de achterliggende perioden. Daartoe heb je diverse canonieke films gezien (filmlijst) en een aantal daarvan geanalyseerd en met elkaar in verband gebracht (filmblogs, toets 1 en 2).

In dit tweede jaar ga je dit globale overzicht verbreden en verdiepen door middel van het analyseren van films en het onderzoeken van de context van deze films. Als vertrekpunt dient hierbij "filmgenre", als concept en als manier om films te groeperen. Vragen die centraal staan zijn onder andere: Waarom is kennis over genres belangrijk? Hoe ontstaan genres en hoe herken je ze? Hoe verhouden genres zich tot de politieke, maatschappelijke en (film-) historische context?

Je past deze kennis toe in vorm van een onderzoeksopdracht (video-essay), waar je in duo's aan werkt. Daarbij kan je voor een belangrijk deel je eigen interesse en fascinatie volgen. Omdat je de resultaten ook aan elkaar presenteert, maak je ook kennis met films en contexten buiten je eigen interessegebied. De uitkomsten van de individuele onderzoeken worden per duo in vorm van een video-essay gepresenteerd aan het gehele jaar. Een selectie van de onderzoeken zal voor de hele academie inzichtelijk zijn via Kaltura.

In de laatste week van het schooljaar wordt de opmaat gemaakt naar de theorie van jaar 3 waarin auteurschap centraal staat, in de brede zin van het woord.

Leerdoelen

Na afloop:

- kan je verschillende filmgenres op het gebied van fictie en van documentaire herkennen, benoemen en in hun bredere politieke, maatschappelijke en historische context plaatsen;
- kan je (zelfstandig) relevant onderzoek opzetten en doen door middel van filmanalyse en bronnenonderzoek (in de Mediatheek, openbare archieven en online);
- kun je jouw onderzoek presenteren in een vorm die aansluit bij je eigen expertises;
- ben je je bewust van je eigen (gekleurde) blik op film;
- kun je met een kritische en analytische blik naar film en film literatuur kijken;
- heb je je eigen visie en handtekening verder ontwikkeld.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

- Hoor- en kijkcolleges, waarbij de basistheorie wordt uitgelegd, inspirerende en maatschappelijk relevante onderwerpen aan bod komen en voorbeelden van films en filmfragmenten besproken worden;
- Opdrachten, in duo's;
- Zelfstudie, deels onder begeleiding van de docent.

Contacttijd

120 uur

Docenten

Menno Otten, Kathleen Lotze en gastdocenten

Toets

- Presentatie van het onderzoek in vorm van een video-essay (in duo's)

Beoordeling

Een voldoende resultaat voor de toets

Studiebelasting

7 EC (196 uur)

Geestelijke bagage

Algemene typering inhoud

'Hoe meer je leest, des te kleiner wordt de kans dat je jezelf met je pen of tekstverwerker belachelijk maakt.' - Stephen King

In je tweede, derde en vierde studiejaar lees je binnen het vak Geestelijke Bagage een aantal werken over de mens en haar wereld, in verschillende vormen en genres. We hebben zowel fictie, non-fictie, als (populair) wetenschappelijke titels uitgezocht. Het is de bedoeling dat je deze titels aandachtig leest, actief participeert in de leesclubs die drie keer in het jaar zullen plaatsvinden, en het vak afsluit met een mondeling tentamen. Mocht je niet aanwezig zijn bij een leesclub, of niet voldoende participeren, dan schrijf je een verslag over het boek.

Leerdoel

Na afloop van dit programmaonderdeel kun je:

- gefundeerd reflecteren op de gelezen titels en op de impact op jouw als scenarioschrijver.

Opdracht

Zie de lesbrief 'Geestelijke Bagage jaar 2' voor de titels en deadlines.

Competenties

- 2. Onderzoekend vermogen
- 7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Zelfstudie en zelfwerkzaamheid, groepsgesprek

Docenten

Beri Shalmashi en Hans Heesen

Toets

- een mondeling tentamen op basis van de drie gelezen boeken.
- voorwaarde voor deelname aan het mondeling tentamen: actieve participatie in de leesclubs óf drie verslagen ingeleverd.

Beoordeling

- een voldoende resultaat voor het gesprek (O/V beoordeling).

Studiebelasting

3 EC (84 uur)

Nederlands Film Festival & Internationaal Film Festival Rotterdam

Algemene typering en inhoud

Je volgt op het Nederlands Filmfestival de Dag van het Scenario en op het International Film Festival Rotterdam een (vooraf bekend gemaakt) verplicht programma van films van het festival en krijgt daarmee de gelegenheid zich gedurende enkele dagen te richten op relevante filmproducties van het afgelopen jaar.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kun je

- je kennis van het actuele filmaanbod versterken;
- kennismaken met de actuele kwesties in de toekomstige vakgebieden;
- je analytische vermogen aanscherpen.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Festivalviewings met voor- en nagesprekken

Docenten

Rosita Wolkers & Lenina Ungari

Toets

Een geschreven verslag met analyse van de films uit het verplichte programma en een korte reflectie. (totaal ongeveer 4 A4)

Beoordeling

- voldoende aanwezigheid en actieve participatie tijdens voor- en nagesprekken
- voldoende voor het verslag (O/V beoordeling)

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Actualiteit

Algemene typering en inhoud

Wat gebeurt er om ons heen en hoe verhoudt je je daartoe als scenarioschrijver? Wat voor schrijver wil je zijn? Welke aanknopingspunten voor verhalen zie je? Hoe vertaal je deze aanknopingspunten in een bruikbaar idee voor een verhaal? Professionele scenarioschrijvers hebben meestal hun eigen manier ontwikkeld om permanent met de wereld om hen heen in contact te staan. Het dagelijkse nieuws speelt daarbij vaak een rol, al is het maar als inspiratiebron. Vaak gevolgd door zelf nader op onderzoek uit te gaan. Hoe zou je dat aan kunnen pakken? Elke student neemt elke week een nieuwsfeit mee. Daarop wordt samen gereflecteerd, en je doet enkele oefeningen. Op basis van de meegebrachte nieuwsfeiten en de reflecties in de gezamenlijke gesprekken bedenkt je ideeën voor een speelfilm. Deze ideeën kunnen in het 3e jaar weer gebruikt worden.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kun je:

- meer oog en oor krijgen voor wat er in de wereld om ons heen gebeurt
- onder woorden brengen wat er in de wereld gebeurt en hoe jij je daartoe verhoudt
- op basis van een gebeurtenis in de wereld (bv een nieuwsbericht) een bruikbaar idee voor een speelfilm formuleren

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen

Onderwijsvorm

Werkcolleges, zelfstudie en zelfonderzoek

Docent

Ellen-Alinda Verhoeff

Toets

Portfolio van artikelen, opdrachten en synopsi

Beoordeling

- 80% aanwezigheid bij de werkcolleges
- voldoende participatie, o.a. elke week een nieuwsfeit meebrengen (in de vorm van een kranten-, tijdschrift- of internetartikel), actief reflecteren en discussiëren
- een voldoende voor het portfolio (O/V beoordeling).

Studiebelasting

2 EC (56 uur)

Gezamenlijke oefeningen

Binnen deze modules draait het om samenwerken binnen de vakklas en de lichterij. Communicatie, goede afspraken, feedback geven en ontvangen, jouw eigen creativiteit in dienst kunnen stellen van het verhaal.

Studio fictie oefening (SFO)

Algemene typering en inhoud

Aan het begin van het tweede jaar schrijf je een scène voor de Studio Fictie Oefening (SFO), gebaseerd op de archetypes uit jaar 1. Vijf van deze scènes worden verfilmd binnen de SFO. Als scenariostudent ben je betrokken als ofwel scenarist, ofwel dramaturg. In een korte workshop met RPS, waarin ook aandacht zal gaan naar spelregie, wordt de scène klaargemaakt voor pre-productie, en gaat deze op slot.

Als opmaat naar de gezamenlijke oefeningen wordt aan de hand van praktische readers en lessen van gastdocenten uitleg gegeven over de praktische gang van zaken tijdens de oefeningen. De belangrijkste onderwerpen zijn:

- taakverdeling, opnameleiding en setdiscipline
- regieconcept
- regieassistentie en scriptcontinuïteit
- casting
- locatie zoeken
- postproductie (incl. een oriëntatie op kleurcorrectie)

Leerdoelen

Afhankelijk van de onderdelen waaraan je hebt deelgenomen kun je na afloop van dit programma onderdeel:

- scènes schrijven op basis van archetypes
- scènes herschreven naar aanleiding van een setontwerp
- een scenario herschrijven in samenwerking met Regie, Productie en eventueel een dramaturg, en met behulp van acteurs binnen de spelregiemodule
- uitleggen wat scriptcontinuïteit inhoudt en hoe je deze bewaakt

Competenties

- 3. Ambachtelijk vermogen
- 4. Samenwerkend vermogen
- 7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Hoor/werkcolleges en deelname aan de eerste oefeningen in een specifieke rol

Docenten

Dajo Leunge, Anne van Melick

Toetsvorm

Toepassingsopdracht: invulling rol tijdens eerste oefeningen

Beoordeling

Voldoende voor de invulling van de rol m.b.t. afgesproken werkwijze en setdiscipline

Studiebelasting

2 EC (56 uur)

Locatie Fictie Oefening

Algemene typering en inhoud

Het uitgangspunt is een door een duo scenaristudenten geschreven scenario. Er wordt op locatie gedraaid en deze oefening heeft een lange doorlooptijd: het project heeft zijn aftrap al aan het begin van het studiejaar als de scenaristudenten aan het scenario beginnen. Vlak na Kerst worden de scenario's over de teams verdeeld. Daarna start het gemeenschappelijke deel van deze oefening: elk team maakt zich het verhaal eigen, kiest een passende werkwijze en realiseert in samenwerking de opdracht.

Leerdoelen

Na afloop van deze oefening kun je:

- in een duo verhalen ontwikkelen en uitwerken tot eindversie;
- op basis van dramaturgische elementen het eigen werk en dat van anderen ontleden;
- verschillende methoden toepassen om tot verhalen van 5 minuten te komen;
- verhalen zonder dialoog schrijven;
- feedback geven en ontvangen / verwerken.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Werkcolleges, zelfwerkzaamheid, werken in teamverband

Docenten

Lenina Ungari en Anne van Melick

Toets

Het LFO-portfolio, waarin je ten minste aan 2 scenario's een bijdrage hebt geleverd.

Beoordeling

- 80% aanwezig en voldoende actieve participatie (voorwaarde)
- voldoende voor de opdrachten (O/V)

Studiebelasting

14 EC (364 uur)

Regie-Scenario-dagen

Algemene typering en inhoud

In deze workshop wordt gestimuleerd om over films en scenario's te praten op een professioneel niveau. Waar gaat het over, wat is de kern van het verhaal, waar ligt de noodzaak? De lessen staan niet in dienst van de gezamenlijke oefeningen.

De Regie-Scenario-dagen staan in het teken van research en verhaalontwikkeling. Het programma is een opmaat naar de derdejaars film waarmee direct na de zomer wordt gestart. Wat is een goed idee? Waarom is het ene idee beter dan het andere? Hoe werk je een idee

uit zodat het een filmidee wordt? En ook: hoe wordt een idee door bv producenten, fondsen en omroepen gelezen en beoordeeld? Deze kwesties vormen de hoofdmoot van dit programma.

Docenten

n.n.b.

Leerdoel

Na afloop van deze dagen kun je:

- een gesprek voeren met regiestudenten over dramaturgie, stijl, onderzoek en decoupage

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing

Onderwijsvorm

Zelfwerkzaamheid, werken in teamverband, werkcolleges

Toets

Opdrachten

Beoordeling

- 100% aanwezigheid en actieve participatie (voorwaarde)
- voldoende voor de opdrachten (O/V beoordeling)

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Schrijftechniek

Binnen deze modules worden verschillende schrijfvaardigheden getraind – van analyse tot oefenen. Al het gereedschap van de schrijver komt voorbij: conflict, personages, lengte, dialoog, structuur, vorm, werkwijze.

Dramaturgie III

Algemene typering en inhoud

Kennismaken met de dramatische basissituaties, zoals beschreven in De 36 dramatische situaties van Jan Veldman. Deze leerstof moet voorafgaand aan het college gelezen zijn.

Literatuur

De 36 dramatische situaties (Jan Veldman)

Leerdoel

Na afloop van dit programmaonderdeel:

- Heb je inzicht in de mogelijkheden die de verhaalstappen van Paul Ruven bieden bij het ontwikkelen van een scenario.

Competenties

- 3. Ambachtelijk vermogen
- 5. Vermogen tot groei en vernieuwing

Onderwijsvorm

werkcolleges en zelfwerkzaamheid / schrijfoefeningen

Docent

Esther Wouda

Toets

(Analyse)opdrachten

Beoordeling

- 100% aanwezigheid bij de werkcolleges en voldoende actieve participatie
- een voldoende voor de opdrachten (O/V beoordeling)

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Dramaturgie IV

Algemene typering en inhoud

Kennismaken met de mogelijkheden van de zestien verhaalstappen zoals beschreven in *The Soul of Screenwriting* van Keith Cunningham bij het ontwikkelen van een scenario. Deze leerstof moet voorafgaand aan het college gelezen zijn.

Literatuur

The Soul of Screenwriting (Keith Cunningham)

Leerdoel

Na afloop van dit programmaonderdeel:

- Heb je inzicht in de mogelijkheden die de verhaalstappen van Keith Cunningham bieden bij het ontwikkelen van een scenario.

Competenties

- 3. Ambachtelijk vermogen
- 5. Vermogen tot groei en vernieuwing

Onderwijsvorm

Werkcolleges en zelfwerkzaamheid / schrijfoefeningen

Docent

Esther Wouda

Toets

(Analyse)opdrachten

Beoordeling

- 100% aanwezigheid bij de werkcolleges en voldoende actieve participatie
- een voldoende voor de opdrachten (O/V beoordeling)

Studiebelasting
1 EC (28 uur)

Dramaturgie V

Algemene typering en inhoud

Kennismaken met het verhaalsjabloon van de mythische reis van de held van Joseph Campbell. Dit sjabloon is gebaseerd op de The Writer's Journey van Christopher Vogler. Deze leerstof moet voorafgaand aan het college gelezen zijn.

Literatuur

The Writer's Journey (C. Vogler)

Leerdoel

Na afloop van dit programmaonderdeel:

- heb je inzicht in de mogelijkheden die de theorie van Joseph Campbell biedt bij het ontwikkelen van een scenario.

Competenties

3. Ambachtelijk vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing

Onderwijsvorm

Werkcolleges en zelfwerkzaamheid / schrijf oefeningen

Docent

Esther Wouda

Toets

(Analyse)opdrachten

Beoordeling

- 100% aanwezigheid bij de werkcolleges en voldoende actieve participatie
- een voldoende voor de opdrachten (O/V beoordeling)

Studiebelasting
1 EC (28 uur)

Schrijftraining

Algemene typering en inhoud

Hoe noteer je een scène? Hoe componeer je een scène? Hoe geef je een scène ritme, beweging, spanning, vaart? Hoe schrijf je subtekst? Hoe schrijf je gelijktijdige handelingen en/of dialoog? Hoeveel locatiebeschrijving moet er in een scène zitten en hoe specifiek moet die beschrijving zijn? Hoe schrijf je een tijdspassing? Vanuit losse opdrachten en door jou zelf aangedragen vragen en probleemstellingen wordt de ambachtelijke kant van het scenarioschrijven geoefend en besproken.

Leerdoel

Na afloop van dit programmaonderdeel:

- kun je een dialoogscene schrijven.

Competenties

1. Creërend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen

Onderwijsvorm

werkcolleges en zelfstandig werken in de les

Docent

Don Duyns

Toets

Opdrachten / werk

Beoordeling

- minimaal 80% aanwezig en actieve participatie (voorwaarde)
- een voldoende voor de gemaakte opdrachten

Studiebelasting

2 EC (56 uur)

Speeltuin VR

Algemene typering en inhoud

In een korte samenwerkingsmodule met de studenten VFX&IM van de eigen lichte, proef je aan het schrijven voor VR. In hoeverre is dit anders dan het reguliere scenarioschrijven? Wat kan wel in VR, wat niet in live action kan? Welke technieken en mogelijkheden moet je je als schrijver eigen maken om dit creatieve proces aan te gaan, en wat is daarbij de rol van de vormgever?

Leerdoel

Na afloop van deze module kun je:

- een aanzet maken voor het schrijven van een VR-ervaring.

Competenties

1. Creërend vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing

Onderwijsvorm

Werkcolleges, werken in teamverband

Docent

Nikki van Sprundel

Toets

Opdrachten

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie vereist (voorwaarde)
- een voldoende beoordeling van de opdrachten [V/O beoordeling]

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Beelddramaturgie

Over de vertaalslag van dramaturgie naar beeld. Wat is het centrale conflict van het personage en wat voor visuele middelen kun je gebruiken om het conflict te versterken of te gebruiken in een scenario? Hoe zet je mise-en-scène in en wat zijn de kernelementen van mise-en-scène? Hoe kun je als scenarist sturen dat wat je op papier zet daadwerkelijk visueel geïnterpreteerd wordt zoals je het geschreven hebt?

Aan de hand van scène-analyse (zowel gerealiseerd als van tekst) onderzoeken we de visuele vertelkracht van dramaturgie. Je schrijft een scène met een volledige ontwikkeling waar beelddramaturgie toegepast wordt om de lezer visueel te engageren.

Leerdoelen

Na de workshop kan je:

- dramaturgie toepassen op de visuele aspecten van een scène;
- onderscheid maken tussen passieve production design / props / kostuums en actieve dramaturgische production design / props / kostuums;
- mise-en-scène, kaders en decoupage toepassen tijdens het schrijfproces;
- gelaagdheid en textuur aanbrengen in scènes;
- onderscheid maken tussen een open en een gesloten conflict.

Tijdens deze workshop wordt er ook huiswerk meegegeven, dus dit betekent dat je ook na schooltijd in staat bent om aan een scène te werken.

Docent

Danyaël Sugawara

Beoordeling

- 100% aanwezigheid en actieve participatie (voorwaarde)
- voldoende voor de opdrachten (O/V beoordeling)

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Serie

Binnen deze modules gaat het volledig over het schrijven voor series. Wat heb je als schrijver allemaal nodig voor deze vertelvorm, welke verhalen zijn geschikt voor series, en hoe werk je samen?

Writers Room

Voor wie

2e, 3e en 4e jaars studenten Scenario

Algemene typering en inhoud

In deze workshop leer je samenwerken in een writers room. Van tevoren wordt je gemixt ingedeeld in een groep van 5 of 6 personen, waarbij de senioriteit van de student voor de positie in de hiërarchie van het schrijfteam zorgt. De 4e jaars starten met een idee voor een webserie dat per groep wordt ontwikkeld, met lange lijnen, karakterbeschrijvingen, en een opdeling in afleveringen.

Leerdoel

Na afloop van dit onderdeel:

- kun je in groepsverband tot een idee voor een webserie en uitwerking van dit idee komen;
- kun je samenwerken met studenten van andere lichtingen;
- heb je een beter beeld van werken in een writers room.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Groepswerk met begeleiding

Docenten

Ellen-Alinda Verhoeff en Rob Arends

Toets

Een seriebijbel voor een webserie, een presentatie

Beoordeling

- 100% aanwezigheid en actieve participatie (voorwaarde)
- Het geschreven werk is voldoende bevonden (O/V beoordeling)

Studiebelasting

2 EC (56 uur)

Researchopdracht: serie ontwikkelen

Algemene typering en inhoud

In teamverband (duo of trio) ontwikkel je een format voor een dramaserie, op basis van uitgebreide deskresearch naar een specifieke periode in het recente verleden. Wat zijn interessante gebeurtenissen, stromingen, bekende of minder bekende historische figuren, of groeperingen om iets mee te doen in een dramaserie? Wat kun je meenemen uit het verleden, dat tevens relevant is in het heden? Hoeveel materiaal heb je nodig, wat kun je zo overnemen uit de werkelijkheid, en wat dien je te fictionaliseren?

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kun je:

- werken binnen het format van een dramaserie;
- werken in teamverband;
- door middel van deskresearch naar het verleden tot ideeën voor een dramaserie komen.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Werkcolleges, gastcolleges en werken in teamverband

Docenten

Ellen-Alinda Verhoeff en gastdocenten

Toets

Het gemaakte werk

Beoordeling

- - 80% aanwezigheid en actieve participatie
- - een voldoende voor het gemaakte werk

Studiebelasting

8 EC (224 uur)

Individuele oefeningen

Binnen deze modules staat jouw stem centraal. Op papier of in beeld, met sturende randvoorwaarden of binnen een vrije opdracht: wat heb je te vertellen, en hoe wil je dit de komende jaren op de Filmacademie verder ontwikkelen?

Keuzevak: researchopdracht: aan de bak

Algemene typering en inhoud

Je wordt op pad gestuurd naar een toegewezen onderzoeksterrein. Deze plek (bedrijf, instelling, vereniging, o.i.d.) dient uiteindelijk als arena voor een door jou te bedenken verhaal. Je gaat op onderzoek uit en legt je bevindingen vast in een researchverslag. Het onderzoek bestaat voor een deel uit bureauonderzoek (internetresearch en afspraken maken met personen en/of instellingen), maar voor het grootste deel uit veldonderzoek. Op basis van het verslag schrijf je een synopsis voor een fictiefilm.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kun je:

- door middel van research verhalen vinden in tot dan toe onbekend milieu;
- deze verhalen uit de werkelijkheid bewerken naar een plan voor een fictiescript.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
6. Organiserend en ondernemend vermogen

Onderwijsvorm

Werkcolleges en zelfwerkzaamheid, plus individuele begeleiding

Docent

Hans Heesen

Toets

- researchverslag
- een synopsis voor een fictiescript

Beoordeling

- voldoende research (voorwaarde)
- een voldoende voor het researchdossier (O/V beoordeling)
- een voldoende voor de synopsis (O/V beoordeling)

Studiebelasting

10 EC (280 uur)

Keuzevak: prozabewerking

Algemene typering en inhoud

Na een algemene les over prozabewerking word je individueel begeleid bij het schrijven van een scenario van 50 minuten of speelfilmlengte, op basis van een prozaverhaal. Doorgaans is dit een kort verhaal of novelle.

Leerdoel

Na afloop van dit programmaonderdeel kun je:

- een prozabewerking schrijven waarin je een filmstructuur toepast.

Literatuur

Uit de uitgedeelde reader.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing

Onderwijsvorm

Werkcolleges aan begin en eind van de periode, daartussen zelfwerkzaamheid en individuele

Docenten

Hans Heesen

Toets

Het schrijfwerk (concept- en eindversies)

Beoordeling

- actieve participatie in de besprekingen (incl. voldoende feedback aan medestudenten)
- een voldoende voor het geschreven werk (O/V beoordeling).

Studiebelasting

10 EC (280 uur)

Egodocument

Algemene typering en inhoud

De buitenwereld bestaat even niet. Wie ben je? Wat heb je te vertellen? Wat is jouw stem? De student gaat op zoek naar zijn authenticiteit door middel van zelfreflectie, experiment en onderzoek. Je maakt, met de allereenvoudigste middelen, een videodocument over wie je bent als schrijver. Met de ganse scenarioklas wordt dit document geëvalueerd.

Leerdoel

Na afloop van dit programmaonderdeel:

- heb je de eigenheid van je stem als schrijver voor jezelf beter in beeld.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen

Onderwijsvorm

Zelfwerkzaamheid en klassikale bespreking

Docent

Lenina Ungari

Toets

- het gemaakte werk
- bespreking/reflectie

Beoordeling

- een voldoende voor het gemaakte werk (O/V)
- een voldoende voor het niveau van de reflectie (O/V)

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Evaluatie tweede jaar

Algemene typering en inhoud

Je schrijft een evaluatieverslag, aan de hand van de volgende vragen:

- Hoe kijk je terug op je ontwikkeling gedurende het afgelopen jaar? Wat zie je als je sterke en je zwakke punten?

- Wat vond je van de verschillende vakken/onderdelen? Wat heb je ervan geleerd? Kun je hetgeen je ervan geleerd hebt al toepassen in je werk?
- Welk doel had je je zelf gesteld? Heb je dat gehaald?
- Is je beeld dat je had van het vak scenarioschrijver veranderd?
- Wat wil je volgend jaar naast het curriculum leren, wat wil je voor jezelf onderzoeken/verbeteren? Heb je behoefte aan extra les/begeleiding op een bepaald gebied, en zo ja: op welk?

Naast dit verslag, lever je een afstudeerplan in voor jaar drie en vier.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kun je:

- met voldoende diepgang reflecteren;
- een helder beeld schetsen van je leerdoelen voor het komende jaar.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing

Onderwijsvorm

Zelfwerkzaamheid

Docenten

Anne van Melick en één van de vaste docenten

Toets

- 1 x een tussentijds evaluatieverslag, 1 x een eindevaluatieverslag
- 2 x een evaluatiegesprek (in december en juni) waarin je met de docenten je (tussen)evaluatieverslag en je voortgang/vorderingen bespreekt

Beoordeling

- een voldoende voor de verslagen (O/V beoordeling);
- een voldoende voor het niveau van reflectie in het/de gesprek(ken)

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Afstudeerplan

Algemene typering en inhoud

In het voorjaar van het tweede studiejaar zal je met de vaste docenten één of twee dagen besteden aan het vooruit kijken naar het derde en vierde jaar, en naar de toekomst die daarachter ligt. Wat kun je allemaal aanpakken als scenarioschrijver, hoe kun je je specialiseren? Op basis van de gesprekken die gedurende die dagen gevoerd worden, de adviezen die je daar hebt gekregen, en de informatie die je van de docenten krijgt, schrijf je een afstudeerplan over het derde en vierde jaar. Hierin geef je globaal aan of je je wil richten op speelfilm of serie, waar je aan denkt als het gaat over stage lopen, over samen schrijven, of juist over zelfstandig onderzoek doen, en of je wel of niet per se een derde- en vierdejaars film wilt schrijven.

Leerdoel

Na afloop van dit programmaonderdeel heb je

- een beter beeld van de mogelijkheden van het derde en vierde jaar en kun je daarin een eigen route uitstippelen.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen

Onderwijsvorm

Zelfwerkzaamheid, evaluatiegesprek

Docenten

Anne van Melick, Rob Arends, Hans Heesen, Ellen-Alinda Verhoeff

Toets

Afstudeerplan

Beoordeling

- een voldoende voor het afstudeerplan (O/V beoordeling)

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

BIJLAGE 1. DE EINDCOMPETENTIES VAN DE OPLEIDING

1. Creërend vermogen

De afgestudeerde maakt filmisch werk waarin relevante verhalen vanuit een artistieke visie worden verteld.

Gedragindicatoren:

- signaleert relevante ontwikkelingen in heden en verleden, onderzoekt de eigen fascinaties en vertaalt deze naar ideeën voor authentieke filmische verhalen.
- vertelt deze verhalen vanuit het eigen specialisme voor verschillende platforms en formats.
- creëert in samenwerking met anderen hoogwaardige filmische content in aansprekende vormgeving in beeld en geluid.
- ontwikkelt een artistieke visie en een onderscheidende signatuur.
- plaatst zichzelf en eigen werk in een breder (inter)cultureel, maatschappelijk en internationaal perspectief
- maakt effectieve keuzes in dramaturgie, storytelling en vormgeving in beeld en geluid in relatie tot beoogde doelgroepen.

2. Onderzoekend vermogen

De afgestudeerde komt door onderzoek en reflectie tot inzicht en kennis voor filmisch werk.

Gedragindicatoren:

- verkent en experimenteert en zet bevindingen in voor de verdere ontwikkeling van eigen werk.
- formuleert relevante beroepsvragen.
- verzamelt, analyseert en interpreteert ervaringen en gegevens op een systematische manier en trekt op grond hiervan conclusies.
- onderbouwt en benut de resultaten van (eigen) onderzoek voor de ontwikkeling van filmisch werk of het specialisme.
- maakt gebruik van uiteenlopende (artistieke, ambachtelijke, theoretische en maatschappelijke) bronnen voor de ontwikkeling van eigen filmische werk.
- beoordeelt eigen en andermans werk en werkwijze op intenties, artistieke waarde en publieke perceptie.

3. Ambachtelijk vermogen

De afgestudeerde hanteert vakmatig een breed scala aan instrumentele kennis en vaardigheden bij het produceren van onderscheidend filmisch werk.

Gedragindicatoren:

- past specialistisch vaktechnisch instrumentarium toe.
- vertaalt kennis van de mogelijkheden en onmogelijkheden van aanverwante vakdisciplines naar een optimale eigen bijdrage.
- analyseert en benoemt de mogelijke en gewenste effecten van het verhaal en zet bewust, vanuit de eigen discipline, filmische uitdrukkingsmiddelen in om deze werking te realiseren.
- stemt eigen handelen effectief af op de verschillende fases van ontwerp- en maakprocessen.
- maakt gebruik van kennis van internationaal filmrepertoire, cultuurgeschiedenis en ontwikkelingen in het hedendaagse (inter)culturele landschap.

4. Samenwerkend vermogen

De afgestudeerde draagt constructief bij aan de samenwerking in het (film)team.

Gedragsindicatoren:

- kent de eigen kwaliteiten en valkuilen binnen samenwerkingsprocessen.
- draagt actief bij aan het groepsproces.
- gaat verantwoordelijk, flexibel en respectvol om met de verschillende rollen, verantwoordelijkheden, belangen, persoonlijkheden en achtergronden in samenwerkingsverbanden.
- vraagt, geeft en ontvangt feedback op een constructieve manier.

5. Vermogen tot groei en vernieuwing

De afgestudeerde kan eigen werk en werkwijze blijvend ontwikkelen en verdiepen en levert hierdoor een bijdrage aan de ontwikkeling van de filmkunst en het vakgebied.

Gedragsindicatoren:

- heeft inzicht in de eigen talenten en mogelijkheden en reflecteert op de eigen persoonlijke ontwikkeling in relatie tot de eigen positie in de sector.
- gebruikt reflecties om eigen visie en werk verder te ontwikkelen en zich te positioneren: ten opzichte van vakgenoten, in een breder kunst domein en in maatschappelijke perspectief.
- integreert technologische, inhoudelijke en artistieke vernieuwingen in eigen vakmanschap.
- is actief met eigen scholing en staat open voor collegiale toetsing en kennisdeling.

6. Organiserend en ondernemend vermogen

De afgestudeerde kan een professioneel bestaan opbouwen en de eigen projecten effectief organiseren in een (inter)nationaal opererend werkveld.

Gedragsindicatoren:

- signaleert kansen en toont zich inventief in het gebruik van creatieve processen, formats en workflows.
- past kennis toe van persoonlijke marketing en (nieuwe) verdienmodellen en maakt daarbij gebruik van relevante platforms.
- vertaalt kennis van productie, marketing en distributie naar de eigen beroepspraktijk
- vertaalt (beperkte en veranderende) voorwaarden in tijd, geld en kwaliteit naar passende werkprocessen.
- organiseert eigen werkprocessen in onderlinge samenhang en maakt bewust afwegingen tussen artistiek hoogwaardig werk, financieel lucratief werk en investeringen in toekomstig werk.
- stelt zich flexibel op in uiteenlopende beroepssituaties, maar bewaakt de eigen voorwaarden.

7. Communicatief vermogen

De afgestudeerde is in staat tot effectieve interactie binnen uiteenlopende beroepscontexten.

Gedragsindicatoren:

- communiceert gericht mondeling en schriftelijk via (sociale) media binnen een interdisciplinaire, interculturele en internationale arbeidsomgeving.
- verwoordt eigen artistieke ideeën, concepten, visies, keuzes en werkwijzen helder en in passende vormen tegenover derden.
- genereert actief bekendheid en/of mogelijkheden voor eigen werk.

